

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

PERFIL

L'OBRA DE PER PETTERSON (OSLO, 1952) HA ESTAT LLIGADA DURANT ANYS A 'SORTIR A ROBAR CAVALLS', QUE A MÉS DE GUANYAR EL PREMI INTERNACIONAL DE DUBLÍN HA ESTAT TRADUÏDA A MÉS DE 40 LENGÜES. ARA PUBLICA L'EXCEL·LENT 'HOMES EN LA MEVA SITUACIÓ', COM SEMPRE, EN CATALÀ, A CLUB EDITOR

Una radiografia sòbria de la cendra

PERE ANTONI PONS

“Jo volia ser una foguera i va resultar que hi havia més cendra que flama”, diu Arvid Jansen, el “desficiat” protagonista

d' *Homes en la meva situació*. Taciturna, melancòlica, escriuixidament adolorida, la novel·la de Per Petterson (Oslo, 1952) és una exploració reposada i insidiosa d'aquesta foguera fallida, una radiografia detallista de la cendra en què es converteixen la vida i el caràcter d'un home quan l'assalten en tromba les pitjors desgràcies.

Publicada originàriament el 2018 –la traducció catalana, de Carolina Moreno, s'intueix rigorosa i meditada–, la novel·la ens presenta Jansen, el protagonista d'altres obres del mateix autor, en un moment de crisi existencial profunda. Aquesta crisi l'empenya a un deambular erràtic i crepuscular tant pels carrers i els bars de l'Oslo de principis dels 90 com pels camins més tortuosos

i enfangats de la seva intimitat ferida i la seva psicologia abatuda. “En realitat la meva desesperació era abismal”, reconeix a contracor, com qui confessa un secret espantós.

Tot i que té trenta-vuit anys i s'acosta a l'edat canònica de la mitjana edat turmentada, Arvid Jansen no està passant la crisi dels quaranta. Dir-ho així seria tan inexacte com dir que les cascades del Niàgara són un salt d'aigua potent. El que li passa és que, tal com explica ell mateix, tot se li ha “volatilitzat” i ara ja no li queda res.

Patir un doble dol

Volatilitzar és exacte, perquè Jansen paeix un doble dol. D'una banda, la dona amb qui estava des dels dinou anys l'ha abandonat enduent-se amb ella les tres filles que tenen en comú; de l'altra, no fa ni dos anys que va perdre diversos familiars en l'incendi d'un ferri en què moriren 159 persones. (Un incís. L'any 1990, Petterson va sofrir una pèrdua múltiple en les mateixes circumstàncies que el seu personatge, que també és escriptor.) Perplex i abalnit pel dolor, Jansen té la sensació d'estar vivint una “vida encongida”. En aquest sentit, el títol té alguna cosa de tragicòmicament feridora perquè, amb tot el que li ha passat i tot el que ha sofert, difícilment trobarem gaires homes en la situació d'Arvid Jansen.

Narrada en passat i en primera persona des d'un present indeterminat, una de les virtuts de la novel·la és que està escrita en una prosa que expressa a la perfecció el caràcter del narrador protagonista. És una prosa que és indecisa i incisiva al mateix temps, i que es desplega amb un to de gravetat densa però



HOMES EN LA MEVA SITUACIÓ
PER PETTERSON
CLUB EDITOR /
LIBROS DEL
ASTEROIDE
TRADUCCIÓ DE
CAROLINA MORENO
288 PÀG. / 20,95 €

TOT I QUE EL DOLOR I LA MORT SÓN OMNI-PRESENTS, 'HOMES EN LA MEVA SITUACIÓ', DE PER PETTERSON, NO ÉS UNA NOVEL·LA LÚGUBRE NI ESCABROSA

natural. A pesar del dolor des del qual parla, no sona mai histriònica, ni vulgarment melodramàtica, ni impostada, ni tan sols quan el curs del pensament del protagonista estira els paràgrafs com un xiclet i encadena les frases d'una manera deliberadament antinatural, una mica com si per a ell l'existir ja no fos res més que un balbuceig entrebancat.

Amb tot, Petterson no es limita a fer el retrat a càmera lenta d'una vida que s'ensorra i del caràcter d'un home que és un pare amorós però inepte, un exmarit desconcertat i un escriptor corroït pels dubtes i el desànim. Gràcies a la seva estructura ambulatoria, de vegades esfilagarsada i tot, la novel·la també funciona com una desconsolada galeria de personatges –dones amb qui Jansen flirteja i s'allita, homes amb qui es baralla o es retroba– més o menys solitaris i desesperats.

Un episodi singularment devastador, i que sintetitza la cosmovisió fatalista del conjunt, és aquell en què Jansen retroba un amic que ha decidit, il·lusionat, retornar al barri on van créixer. Lluny de donar-li pau –el paradís de la infantesa i tota la pesca–, el retorn a l'origen fa que l'amic recordi tots els abusos i escarnis de què va ser víctima a l'escola quan era petit. Fa poc que ha retornat al barri i ja en vol fugir, però en el fons sap que hi està atrapat per sempre.

Tot i que la mort i el dolor són omnipresents, *Homes en la meva situació* no és lúgubre ni escabrosa. És greu i existencialment severa, perquè una compunció còsmica i alhora concretíssima ho amara tot, però també hi ha calidesa i molta pietat en la prosa i la mirada de Petterson. ♦♦



FRANCESC MELCION

Escenes d'una vida de còmic

XAVI SERRA

“Tomine presenta el retrat més honest i sincer que he llegit mai sobre una indústria amb la qual ja no puc suportar

associar-me”. Aquesta cita d'Alan Moore sobre *La soledad del dibujante* (Sapristi, 2020) és segurament l'elogi de contraportada de l'any, gairebé un microconte sobre la turbulenta i paradoxal relació del guionista de *Watchmen* amb el món del còmic. I, tanmateix, resulta estranyament apropiat per a la nova novel·la gràfica d'Adrian Tomine, que passa revista a la seva carrera professional a través d'un seguit d'escenes tenyides d'incomoditat i vergonya, una col·lecció de ficades de

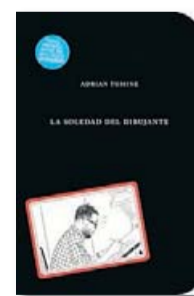
pota, equívocs i humiliacions que encaixarien perfectament en un episodi de la sèrie *Curb your enthusiasm* de Larry David. *La soledad del dibujante* proporciona al lector abundants situacions hilarants, però l'obra va més enllà de l'humor autoparòdic per traçar, en paral·lel a les sessions de firmes desertes, entrevistes fallides o trobades incòmodes amb fans, una història sobre la relació de l'autor amb el món del còmic professional. Sempre irònic i despietat, Tomine exposa el xoc entre les seves ambicions i la realitat d'una indústria petita en la qual, paradoxal-

ment, ell no ha parat d'escalar posicions fins a convertir-se en un dels seus autors de referència. I és des d'aquest punt que *La soledad del dibujante* reflexiona amb el cor a la mà sobre la importància que donem a l'èxit professional i el seu valor relatiu en comparació a experiències com l'amor i la paternitat.

A Tomine se'l coneix sobretot pel seu vessant com a cronista del malestar quotidià amb obres com *Intrusos* (Sapristi, 2016) i *Rubia de verano* (La Cúpula, 2005) i també per les magnífiques portades i il·lustracions que fa per al *New Yorker*, però el di-



SAPRISTI



LA SOLEDAD DEL DIBUJANTE
ADRIAN TOMINE
SAPRISTI
TRAD. RAÚL SASTRE
168 PÀG. / 21,90 €

buiçant té una línia de treball més humorística i autobiogràfica que abans de *La soledad del dibujante* només havíem pogut gaudir amb *Escenas de un matrimonio inminente* (Sinsentido, 2012), un deliciós minicòmic que inicialment va dibuixar com a regal per als convidats al seu casament. Aquests treballs, sempre en blanc i negre i de traç senzill, potser no tenen la sofisticació i complexitat de les altres facetes de l'autor, però sí una immediatesa refrescant que no menysté la profunditat. En aquest sentit, també és un encert vestir *La soledad del dibujante* amb una edició en quadern de fulla quadrículada: la modèstia del format incideix en la idea d'estar llegint la versió més pura i sincera de les impressions de l'autor. ♦♦